

לכידת מצדית

מיוזם ה. פון דאך

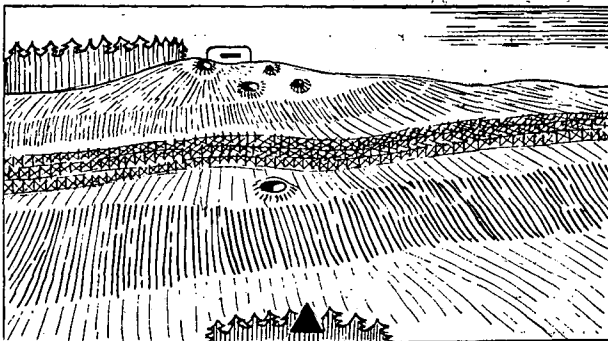
הנוצב ערב הנוצב

גדוד החי"ר הגרמני ה-2/75 הגיע בערב אל שפת החורש שמדרום למצדית 42. הרוסים נעלמו מאחורי קו המכשולים. פקודת מפקדה החטיבה לגדוד הורתה על השמדת המצדית עם שחר. המשימה הוטלה על קבוצה מס' 1 של מחלקת פלסי-הרגלים. זו תוגברה בחוליית מקלע קל נוספת ובלהביור המחלקתי.

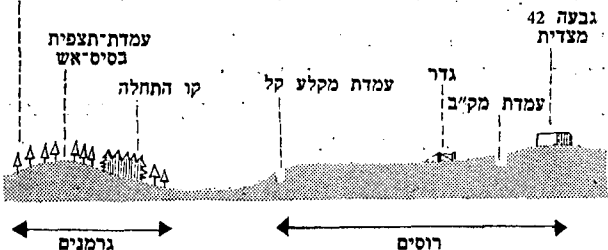
אחד מכלי הנשק המסייעים תפס עמדה וטיווח אל המצדית עוד לפני רדת החשיכה — אך הוחזר אל הפלוגה בלילה. גדוד החי"ר ה-2/75 עמד לסייע לקבוצת הפלסים הפורצת באש מק"ב ומרגמות. לא הוקצה סיוע ארטילרי וסיוע אויר. מפקד הקבוצה הפורצת הצליח לצפות בשטח וללמוד אותו טרם חשיכה.

קרקע

הקרקע מפורטת במרשם ובחתך שלהלן:

שטח ההיערכות של הקבוצה הפורצת

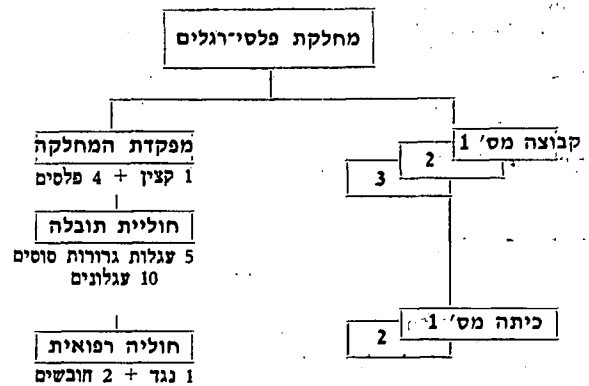
זמן ומקום: מלחמת העולם השנייה, המסע נגד ברית המועצות, קיץ 1941.

הכוח: מחלקת פלסים של חטיבת רגלים גרמנית. מזג"אור: חום קיצי, בהיר.

הרקע

חטיבות הרגלים הגרמניות היו מורכבות משלושה גדודי רגלים, פלוגת מפקדה, פלוגה מסייעת, פלוגה נ"ט ומחלקת פלסי-רגלים. זו האחרונה היתה כפופה ישירות למפקד החטיבה.

הרכבה של מחלקת פלסי-רגלים היה:

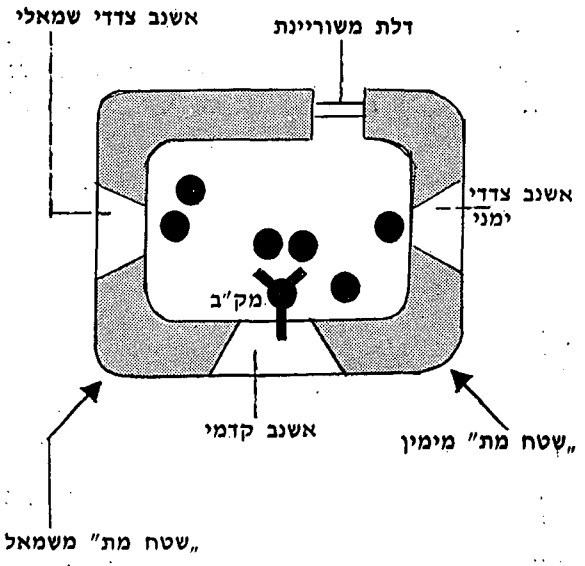
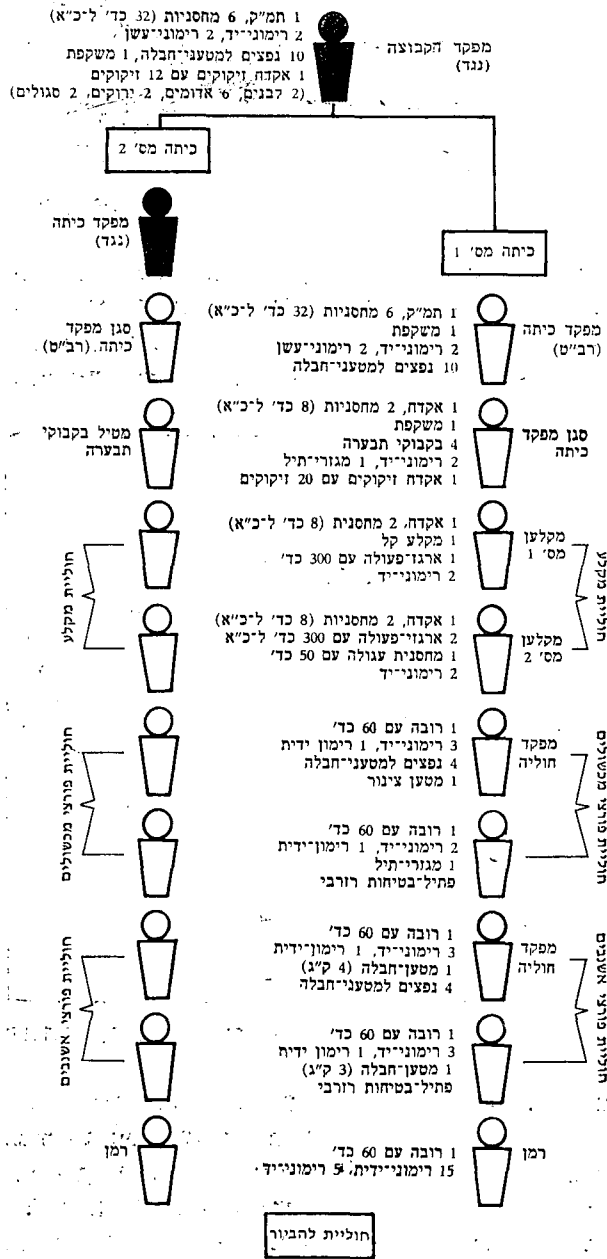
בכל קבוצה היו 2 מש"קים ו-18 פלסים. חימוש הקבוצה: 1 מקלע קל, 2 תתי-מקלעים, 16 רובים, 2 אקדחים; רימונים, חומרי נפץ, מוקשים וכלי-עבודה של פלסים — בהתאם לצורך. מפקדה של כיתה מס' 1 היה בדרך-כלל, גם מפקד הקבוצה.

חימושה של מחלקת פלסי-הרגלים כלל גם להביור, אשר הוקצה לאחת הקבוצות, בהתאם לצורך.

הקבוצה — ולא המחלקה — הופעלה לרוב כיחידה טקטית.

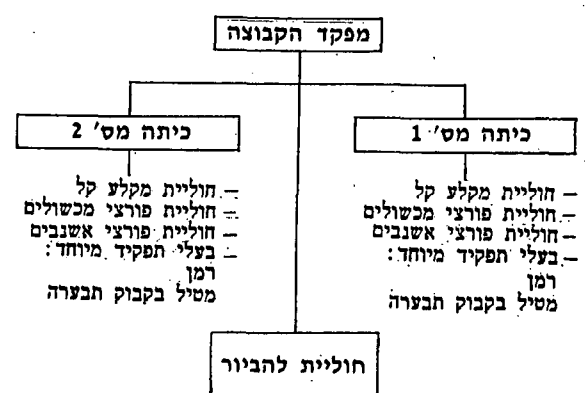
היריב

היערכות היריב:

המערך הקדמי הושווה היטב — ומפקד הקבוצה הפורצת לא הבחין בעמדות בשעת סיורו. המצדיות הסובייטיות באותו קטע חזית היו בעלות אשנבים פתוחים, גדולים יחסית.

ארגון הקבוצה הפורצת וחימושה

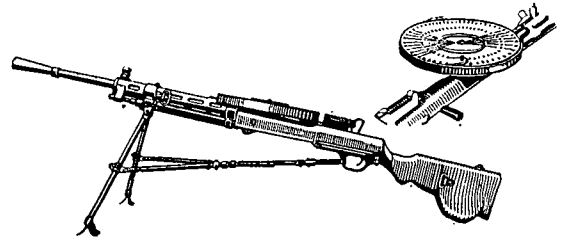

מתן פקודה

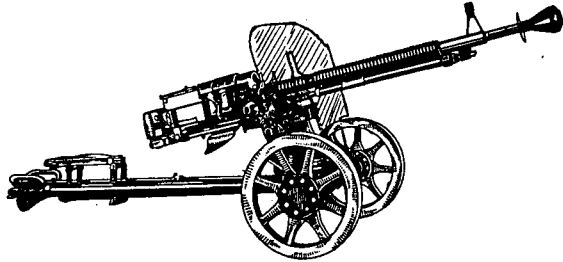
"קבוצה מס' 1 מתכנסת ליד אוהל מפקד-הקבוצה", נמסר בלחישה מאהל לאוהל. דקות אחדות אחרי-כן ישבו הפלסים בחצי גורן לפני אוהל מפקד-הקבוצה. הציפיה השתקפה בפניהם. מפקד הקבוצה ישב מולם, כשבידו מרשם-קרב. "שימו לב.

"ובכן, חבר'ה, כולכם ראיתם את המצדית על הגבעה. האלים לא ילכדו אותה, ולא כל שכן אנשי-הרגלים. הקבוצה שלנו תעשה זאת. מחר ב-0600 נהיה שם למעלה! אתם בוודאי מתארים לעצמכם, מי נתן את הפקודה הזאת, וברור: לכם מי אמר, נעשה זאת! אנחנו נמלא את המשימה. ארטילריה ומטוסי-קרב — אין; אך יינתן לנו סיוע על-ידי מק"בים ומרגמות.

הכיתות נעו אל שפת החורש בהתאם לתכנית. בהינתן האות זינקו הפלסים מן החורש לתוך ערפילי הבוקר, שכיסו את האחו. לפני שהספיקו לעבור את מחצית השטח הפתוח עד לרגלי הגבעה, פתח עליהם באש מקלע קל מאגף ימין. הכוח נשכב על האדמה הרטובה מטל. החיילים ניצלו כל שקע וכל קפל בקרקע לשם מחסה, כשהם שומעים את איושת הכדורים מעל לראשיהם. „זה החל ברגל שמאל“, הירחר מפקד הקבוצה,

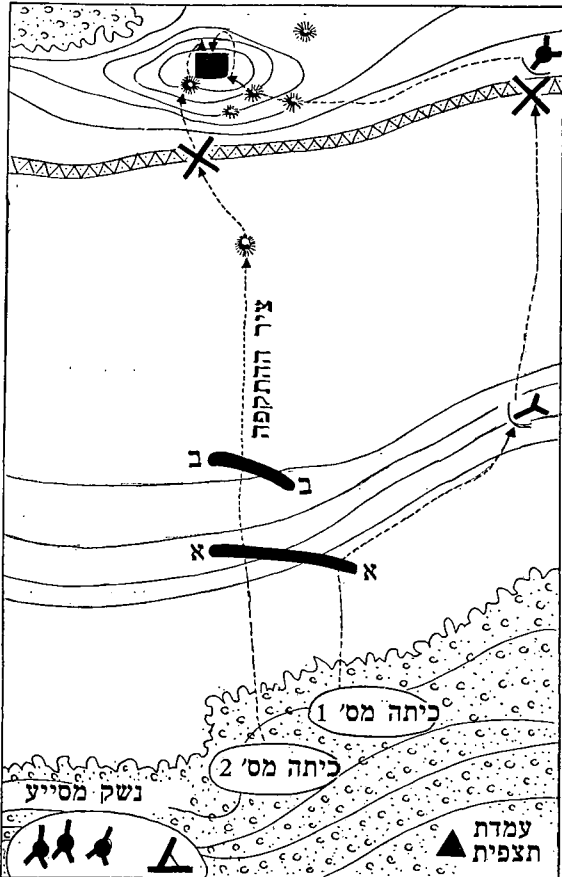
מקלע קל סובייטי

מקלע בינוני סובייטי

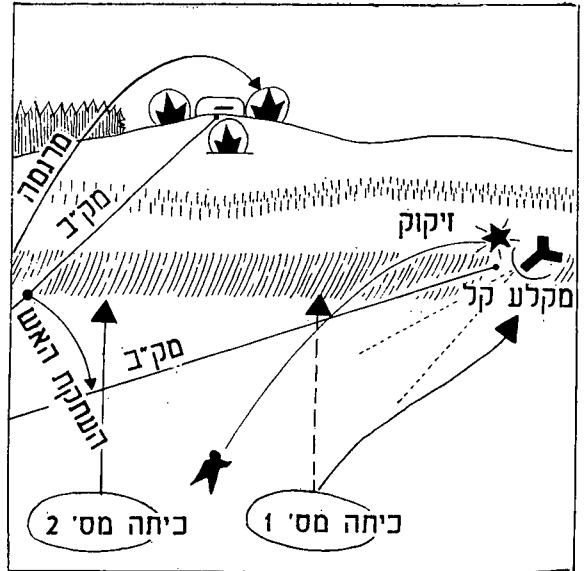
ותכניות אין ספור חלפו במוחו בזו אחר זו. הוא הוציא את אקדה הזיקוקין וירה זיקוק אדום בדיוק אל המטרה. לאחר זמן מה — שנראה כאילו „זוחל“ — פתחו סוף-סוף ה־מק"בים המסייעים באש על המטרה שסומנה. „תודה לאל!“ אש האויב שותקה; האויב חייב למצוא לו מחסה. מפקד הקבוצה נתן פקודות:

„המקלע הקל של כיתה מס' 1 יוצב מול המטרה החדשה מרשם קרב

מקרא: א—א = אש ממקלע קל רוסי
ב—ב = אש ממק"ב רוסי

„השכמה — 0330. שתיית משקה חם — 0345. מסדר יציאה — 0400. אנו יוצאים מן החורש כאן (מצביע על המרשם) בשרשרת. כשכיתה מס' 1 מימין וכיתה מס' 2 משמאל. נחצה את השדה בריצה מהירה בשקט ונתקרב אל מדרון

העמדות הקדמיות מתחילות לפעול

הגבעה. משם יתחיל כל אחד להתקדם בנפרד אל הגדר. את הגדר יש לפוצץ בשני מקומות — כאן... וכאן...
„אחרי-כן נעבור דרך שתי הפרצות ונעלה על המצדית. כיתה מס' 1 תתקוף כלפי, השטח המת' והאשנב הצדדי מימין, וכיתה מס' 2 תתקוף כלפי, השטח המת' משמאל והאשנב הקדמי. רובאי באדר מכיתה מס' 2 ישמש כמקשר בין שתי הכיתות. הציוד יחולק מיד, ליד משאית הקבוצה. כל אחד לוקח את ציודו אל אוהלו. הלילה אין לנו תפקידי שמירה. אם התקפתנו תצליח, והמצדית תימצא בידינו עד 0600, לא נצעד מחר אף לא צעד אחד ברגל. מפקד החטיבה הבטיח שניסע במכוניות. לילה טוב, חברי!“

ההתקפה

בשעה 0330 העירו את הקבוצה הפורצת. החיילים קיפלו את אוהליהם והכינו את חגור הקרב. הם שתו קפה וזכו, לשמחתם, למנת לחם גדולה מן הרגיל. מפקד הקבוצה ערך ביקורת יציאה ודיווח למפקד המחלקה, וזה נפרד מהקבוצה בברכת הצלחה.

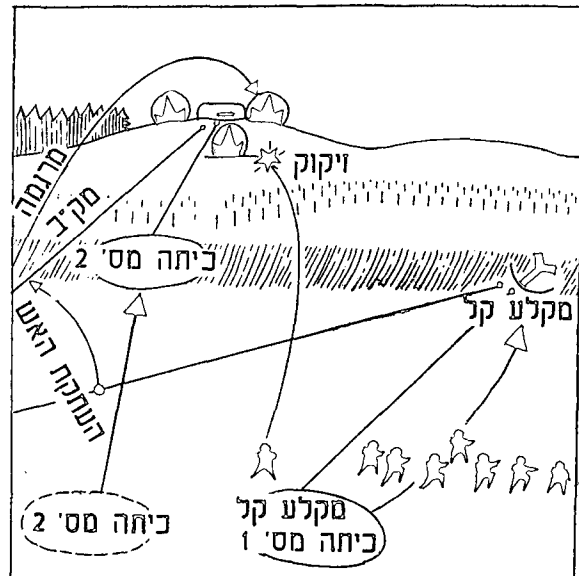
כשהרימונים בידיהם מוכנים לזריקה. אלא שמפקד הקבוצה עדיין השתהה מעט; והנה לפתע התרוממו לאטם שני כובעי פלדה כהים מתוך העמדה. מיד נשמע „שיעולו“ של התת-מקלע שלו, והוא צעק „זרוקו!“ רימוני היד חלפו באויר והגיעו אל מטרתם. עוד לפני שנדם הד ההתפוצצויות זינקו הפלסים לתוך העמדה. הכל היה שקט בפנים. רק אחד מן הארבעה עוד נאנח חרישית. אנשי הכיתה היו צריכים לתפוס מחסה מיד, ולא היתה להם ברירה אלא להידחק בין הרוגי האויב.

מראה העמדה של מקלע קל אחרי הקרב

לאחר שהיה של שניות אחדות ציוה מפקד הקבוצה לחוליית המקלע הקל להצטרף אל כיתה מס' 1. ברגע זה נשמעה זעקה עזה מפיו של מקלען כיתה מס' 2, אשר כיסה עד כה באש את האשנב הקדמי של המצדית. חבריו משכו אותו ואת נשקו למטה, אל מחסה המדרון. מפקד כיתה מס' 2 סימן למפקד הקבוצה, כי לפניו עמדת מק"ב שלא נתגלתה עד כה. המפקד פקד על כיתה מס' 1 לתפוס עמדה כלפי המטרה החדשה, ועל כיתה מס' 2 — להחליף עמדה. עם זאת דרש באמצעות אקדת הזיקוקין שלו סיוע־אש נגד עמדת ה־מק"ב. שעה שהמקלעים הקלים של הפלסים ר־מק"בי הסיוע ניטרלו את ה־מק"ב הסובייטי, אשר נתגלה על־ידי עשן שעלה ממנו בשעת היריה, זינקו שתי הכיתות אל הגדר. שם תפס מפקד הקבוצה עמדה עם התת־מקלע שלו.

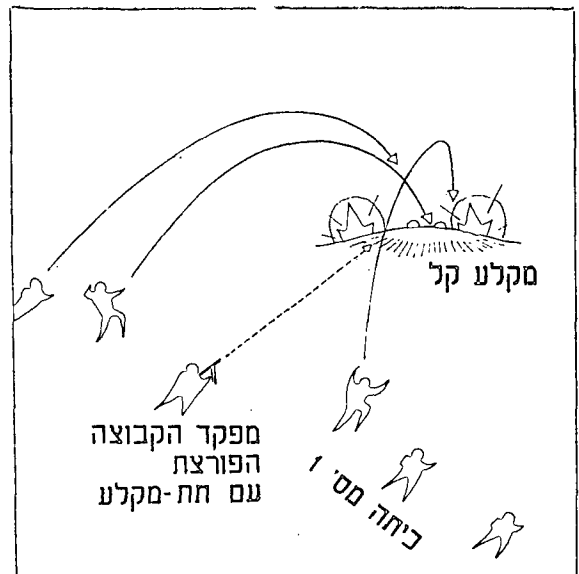
הוא פקד: „שארר, אתה תפוצץ את הגדר. אחפה עליכם

הקרב על המקלע הקל הסובייטי

שאוכנה. כאשר יפתח באש, תתקדם כיתה מס' 2 אל מדרון הגבעה ותכסה משם באש את האשנב הקדמי של המצדית. כיתה מס' 1 תתקדם בשרשרת ותגיע בקפיצות קצרות אל עמדת המקלע מימין. כל היתר — לפי סימנים!“

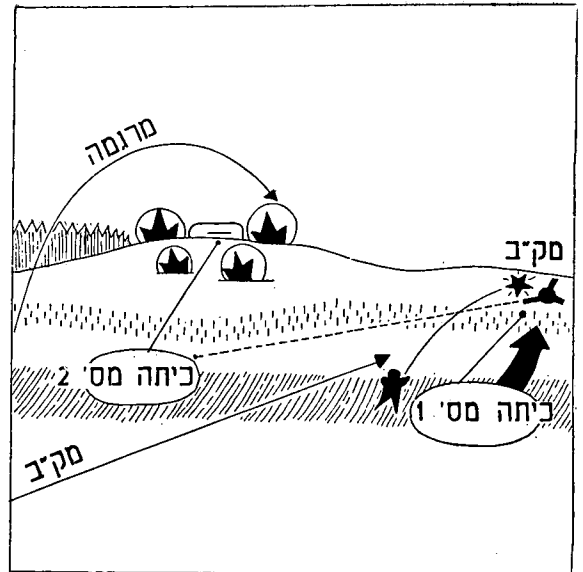
ברגע שהמקלען מסר למפקד הקבוצה כי תפס עמדה, צעק הלז „אש!“ והמקלע הקל פתח בצרורות לעבר המקלע הקל הרוסי. בינתיים סימן מפקד הקבוצה באמצעות זיקוק ל־מק"ב המסייע את המטרה שלו — את המצדית. בור־ברגע זינקה כיתה מס' 2 אל מדרון הגבעה, וכיתה מס' 1 התקדמה לעבר

השמדת המקלע הקל

עמדת המקלע הקל. נוטפי זיעה התקרבו אנשי כיתה מס' 1, צעד אחר צעד, עד לטווח זריקת רימונים מעמדת המקלע. נשימתם כבדה עליהם, והם נצמדו היטב אל הקרקע וכבשו פניהם הלוהטות בעשב הלח. מפקד הקבוצה, עם התת־מקלע בידו, תפס עמדה וסימן למקלען, שנמצא מאחוריו מצד שמאל, להפסיק את האש. הפלסים שכבו וחיכו לפקודה,

מכתש של פצצה. הגיעה העת להעתיק את האש המסייעת לעומק. מפקד הקבוצה קרא אליו את חוליית פורצי-האשנים ואת מטיל בקבוקי-התבערה של כיתה מס' 1, וגם ירה כלפי מעלה זיקוק אדום: „העתקת-אש לעומק!“ הוא פקד: „בלאור, 2 בקבוקי תבערה אל האשנב הקדמי!“ ומיד לאחר שנורקו ירה באקדה הזיקוקין בשטח שהוצף בבנוין. ענני-עשן שחורים ולהבות היתמרו משם, והעידו על הצלחה. מפקד הקבוצה וחוליית פורצי האשנים הגיעו בקפיצות אל „השטח המת“ מימין, שם נדחקו אל המצדית היורקת אש מכל אשנביה. „מצב ביש“ אמר לעצמו מפקד הקבוצה, „כאן יועיל רק רימוניד!“ בפנותו אל חוליית הפריצה אמר: „בהתפוצץ הרימון — קפצו והניחו את מטען החבלה!“ הוא תפס רימוניד, הוציא את הנצרה — וב-

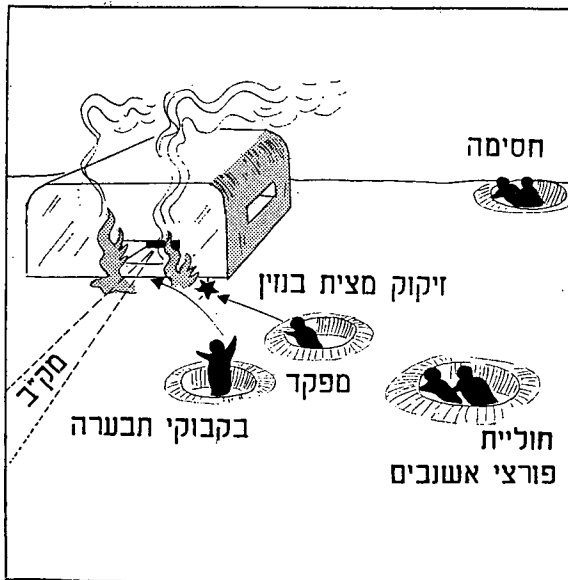
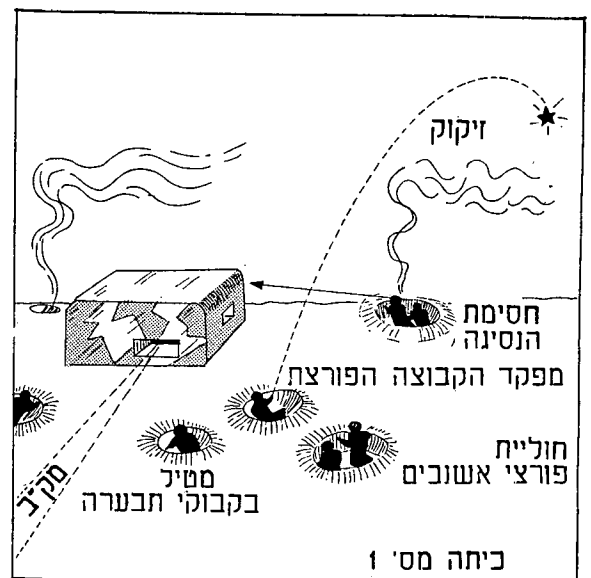
המק"ב שבעמדה הקדמית מפתיע.

בתת-מקלע; אבל שזה ילך מהר! הוא המטיר אש על עמדת המק"ב, וחוליית פורצי המכשולים הכניסה את מטען הצינור מתחת לגדר. נשמעה הקריאה „פוצץ!“ וכולם נצמדו היטב אל הקרקע. ברעש גדול התרוממה הגדר באויר. לפקודה „רימונים“ נחתו רימוני-היד בתוך העמדה. המק"ב הרוסי חוסל.

כעת התכוננו הפלסים להתקפה על המצדית גופה. כדי למסך את תנועת קבוצתו הטיל המפקד שני רימוני עשן לפני המצדית. בחסות העשן זינקו הפלסים דרך הפרצות שבגדר. לאחר שתפסו עמדה מעברה השני, הצטרפו אליהם שתי חוליות המקלע. כאן ניתן לאנשים להינפש דקה אחת. אחרי-כך התחילו הפלסים להתקדם בקפיצות אל המצדית.

משמאלו של מפקד הקבוצה נפל מפקד כיתה מס' 2 לתוך

עמדות-הזינוק על המצדית

הבנוין הוצת על-ידי זיקוק

היצמדו אל קיר המצדית, התקרבו אל האשנב הימני: „הרגשה מזופתת לעמוד ליד לועו היורק אש של מק"ב המצדית!“ עכשיו התקרבו עד שידו הגיעה אל האשנב. אצבעותיו התחילו לרעוד במקצת בשחררו את המנוף. הוא ספר 21, 22, 23... ושם את הרימון בתוך האשנב, נצמד עוד יותר אל קיר המצדית וחשב מחשבה אחת בלבד: „רק שלא יפול החוצה!“ התפוצצות אדירה שיחררה אותו מחששו זה.

המצדית

שעה. המצדית הוצאה מכלל פעולה. מיד הקיפו הפלסים את המצדית, אך לא היה בה רחש כלשהו. לאחר שנפרצה הדלת המשורינת, נכנסו הפלסים לתוך המצדית. מטען החבלה עשה מלאכה שלמה.

המצדית — אחר לכידתה

מפקד הקבוצה הפורצת מטיל רימון יד

בריצה מהירה עברה לידו חוליית פורצי האשנבים. תוך שניות מספר הוכנס מטען החבלה (4 ק"ג חומר־נפץ) והופעל. בפה פעור וכשהאצבעות באזניים המתינו שלושה אנשים ל„משהו בלתי מוגדר“. קול נפץ מחריד החריש אותם למשך רבע

כונה יינק חינוך הקצין

(המשך מעמ' 19)

לסיום — משום שהמשמעת, יחסי־האנוש והרמה המקצועית הנהוגים בצבא הבריטי מקובלים עלי, אחזור שנית אל ויזל, באמונה כי דברים אלה נכונים גם לגבינו: „הבריטים היו עם חופשי תמיד ועדיין הם עם חופשי לפי הערך, ואף־על־פי שאין אנו, תודה לאל, אומה צבאית, הנה מסורת זו של חופש נותנת למנהיגינו הצועדים במלחמה מתת יזמה שלא תסולא בפז. כל זמן שיזמה זו לא תיבלם על־ידי תקנות מרובות מדי, על־ידי פורמליות מופרז — מובטחני שנוסיף לנצח במערכות שלפנינו.“

אסתפק בשלושת הגורמים אשר פרטתי ולא אוסיף, כי לדעתי הם מהווים את היסוד לחינוכם של מפקדים וחיללים. ואם נצליח להקנות לקצינים ערכים אלה של מוסר, משמעת וכושר ביצוע, אל לנו להיות מודאגים „ממה יינק הקצין“, כי ערכים אלה מהווים מקור יניקה, אשר ביכולתו לגבש קצין, המסתער כ„סוס אביר“ בהתקפה וניצב על עמדתו כ„פרד עקשן“ בהגנה. ועוד: שתי משימות אלה יבוצעו תוך מיצוי מקסימלי של כלי־החימה ושל היחידה אשר הופקדו בידיו.